

Proměny v čase - Pomníky padlých v první světové válce na Tepelsku

Stanislav Wieser, Karlovy Vary

Letošní 100. výročí vzniku tzv. Velké války podníá mnohé úvahy a vzpomínky na převratné období 20. století. V prostoru našeho časopisu se můžeme jen dotknout osudů pomníků té doby. V pohraničních krajích byly mnohé zničeny v rozhořčení z nacionalistického sváru řešeného druhou světovou válkou, v českém vnitrozemí byly předtím některé zničeny z příkazu německé okupační správy.

Na příkladu Tepelska vidíme historicky opěťované nové osídlení a přijímání dědictví v podobě pomníků minulosti. Ve 24 místních částech správního území Města Teplé byly pomníky padlých v první světové válce registrovány ve 13 místech. Ve 3 místech zcela zmizely, částečně nebo velmi poškozeny byly v 7 místech (z nich v 5 byly částečně nebo zcela nově restaurovány a pouhé trosky pomníků lze zatím nalézt ve Služetině a Teplé). V Číhané, Hořtci a Rankovicích se pomníky

dochovaly v původní podobě. Nově byl v roce 2013 restaurován pomník na návsi v Rankovicích. V roce 2013 byly obnoveny na Tepelsku další dva památníky padlých v první světové válce. Nově, ale bez původní nápisové desky, je postaven pomník na západním okraji Heřmanova. V Poutnově na symbolickém hřbitově padlých byly osazeny kopie desek se jmény zdejších vojáků – již nejsou z bronzu, ale zbarvením jej připomínají. Původní desky na nízkých kamenech zde přečkaly desítky let nenávislných emocí – až v roce 2007 je ukradli zloději kovů. Poutnovský památník v lese nad dolním Poutnovem je místem pro zamyšlení, k jakým proměnám došlo za uplynulých 100 let.

(Pomníky padlých v první světové válce na území Karlovarského kraje v tabulkových soupisech s komentářem publikoval autor ve sbornících z Historického semináře Karla Nejdla v Karlových Varech v letech 2008–2011.)

▲ Rankovická náves, tvořená neúplnou okrouhlicí vesnických stavení, připomíná původní slovanské založení vsi a stavem zástavby připomíná 80. léta 20. století, kdy byl tento snímek pořízen k ilustraci článku o pomnících v Arnice 21 (1988 – 70. výročí ukončení první světové války). Zachovalé působí pomník uprostřed návsi. Pamětní desky nesou jména zdejších dvanácti padlých vojáků.

▲ Stav návsi na snímku z jara roku 2014 nese svědčí o proměně zástavby. Té by jistě slušela obnova. Proměnu v čase zde můžeme pocítit povědomím plynoucích výročí a také ji postřehneme v textu na informační tabuli, která přibyla u pomníku. Restaurováním je oživen text nápisových desek na pomníku, provedená konzervace snad zajistí, že se pomník dočká dalších výročí, jen doufejme ne dalších tragédií na válečných polích.